

VI. SMOGOVÝ VAROVNÝ A REGULAČNÍ SYSTÉM

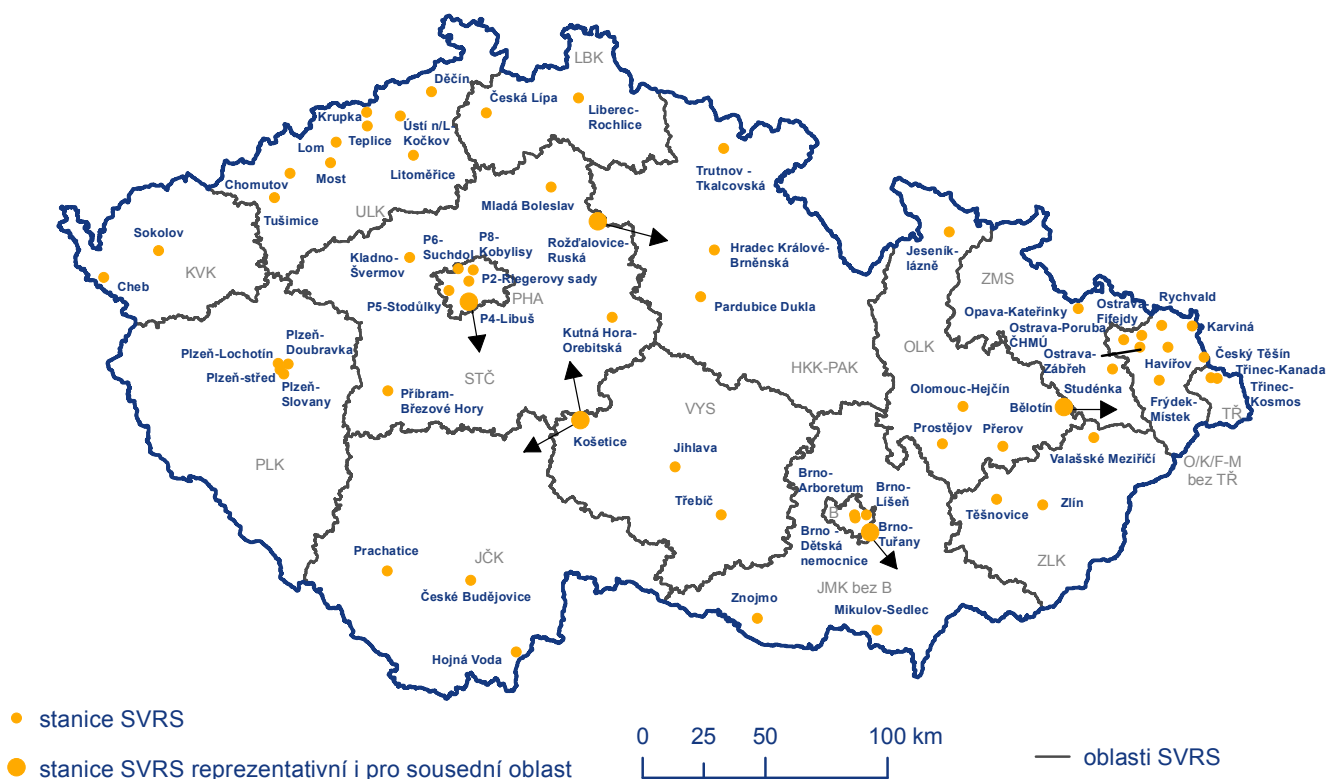
ČHMÚ provozuje na základě pověření MŽP Smogový varovný a regulační systém (SVRS). Informace, které jeho prostřednictvím poskytuje, slouží k upozornění na mimořádně znečištěné ovzduší (smogová situace, popř. lokální překročení prahových hodnot) a také k regulaci (omezení) vypouštění znečišťujících látek z vybraných zdrojů významně ovlivňujících kvalitu ovzduší daného území. Mezi sledované látky patří suspendované částice PM_{10} , oxid siřičitý SO_2 , oxid dusičitý NO_2 a přízemní (troposférický) ozon O_3 .

SVRS je od 1. září 2012 upraven zákonem č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, a vyhláškou č. 330/2012 Sb., v platném znění. Jeho pravidla jsou shrnuta v Tab. VI.2. Při vyhlášení smogové situace a regulace pro PM_{10} , SO_2 a NO_2 je hodnocen i předpokládaný výhled na následujících 24 hodin. Naproti tomu při vyhlášení smogové situace pro O_3 a varování pro O_3 , NO_2 a SO_2 očekávaný vývoj koncentrací hodnocen není a veřejnost je v souladu s článkem 13 Směrnice 2008/50/ES informována bezprostředně po překročení příslušné prahové hodnoty. Z téhož důvodu postačuje k vyhlášení smogové situace a varování pro ozon překročení prahové hodnoty na jedné stanici.

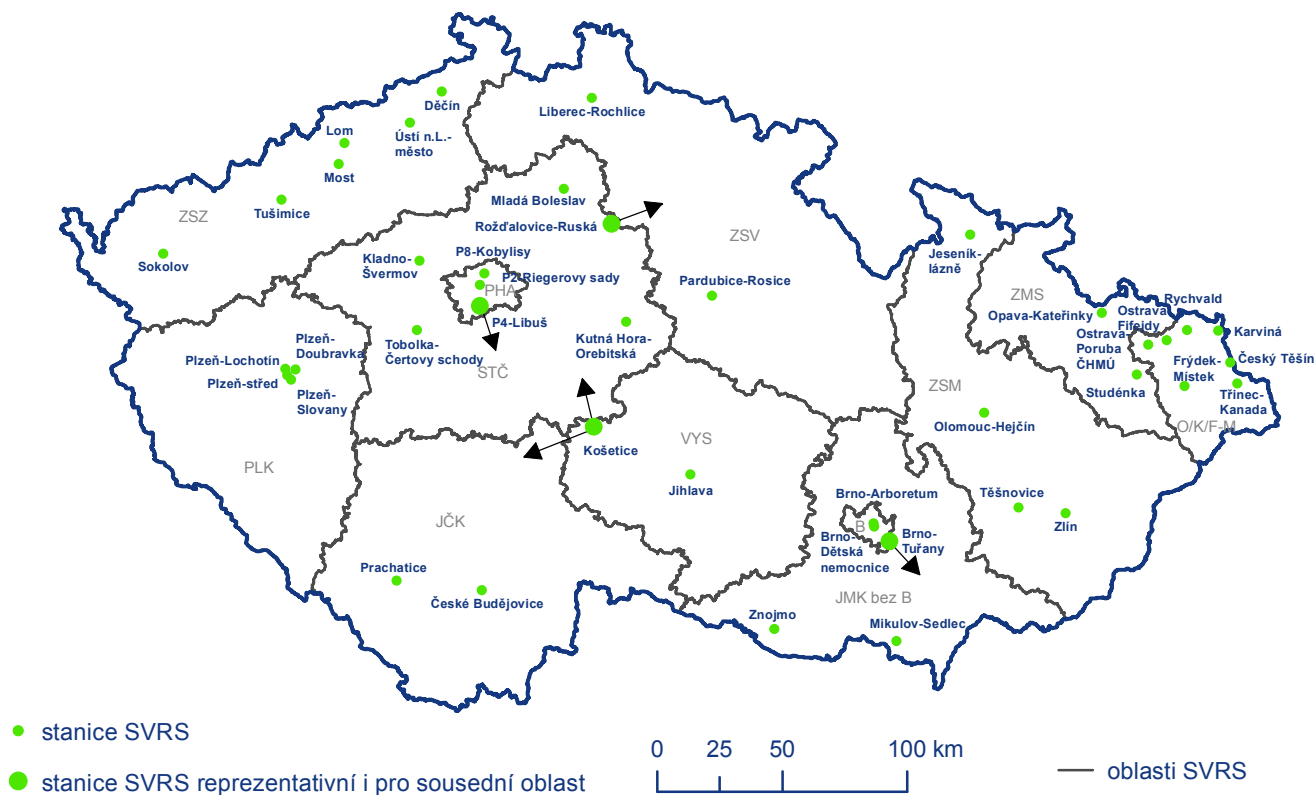
Aktuální seznam oblastí SVRS je uveden v Tab. VI.1. Oblasti a reprezentativní stanice pro PM_{10} , SO_2 a NO_2 (Obr. VI.1, VI.3, VI.4) jsou stanoveny Věstníkem MŽP a pro O_3 (Obr. VI.2) směrnici ředitele ČHMÚ. Pro PM_{10} , SO_2 a NO_2 byl po celý rok 2020 v platnosti seznam zveřejněný ve Věstníku MŽP č. 5/2019 (MŽP 2019) a platný od 1. října 2019. Pro O_3 pak seznam upravený směrnici ředitele ČHMÚ č. 2019/12.

Vyhlášené smogové situace a regulace (varování)

V roce 2020 nebyly vyhlášeny žádné smogové situace ani regulace, resp. varování pro jakoukoliv ze sledovaných látek. Jedná se o první takový rok od začátku fungování smogového a varovného regulačního systému v 80. letech 20. století. Hlavním důvodem jsou příznivé meteorologické a rozptylové podmínky částečně podpořené snižováním emisí díky postupné modernizaci emisních zdrojů (více viz kap. II, III a IV).

Obr. VI.1 Oblasti SVRS a reprezentativní stanice pro PM_{10} v roce 2020 (platné od 1. 10. 2019)

Obr. VI.4 Oblasti SVRS a reprezentativní stanice pro NO₂ v roce 2020 (platné od 1. 10. 2019)

Tab. VI.1 Oblasti SVRS pro jednotlivé látky

Zóna / Aglomerace	Oblast SVRS* (zkratka)		
	SO ₂ , NO ₂	PM ₁₀	O ₃
Aglomerace Praha		PHA	
Zóna Střední Čechy		STČ	
Zóna Jihozápad		Plzeňský kraj (PLK)	
		Jihočeský kraj (JČK)	
Zóna Severozápad	ZSZ	Ústecký kraj (ULK)	
		Karlovarský kraj (KVK)	
Zóna Severovýchod	ZSV	Královéhradecký kraj a Pardubický kraj (HKK-PAK)	Královéhradecký kraj (HKK)
			Pardubický kraj (PAK)
		Liberecký kraj (LBK)	
Zóna Jihovýchod		Kraj Vysočina (VYS)	
		Jihomoravský kraj bez aglomerace Brno (JMK bez B)	
Aglomerace Brno		B	
Zóna Střední Morava	ZSM	Olomoucký kraj (OLK)++	
		Zlínský kraj (ZLK)++	
Zóna Moravskoslezsko		ZMS	
Aglomerace Ostrava/ Karviná/Frýdek-Místek	O/K/F-M+	Aglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek- Místek bez Třinecka (O/K/F-M bez TŘ)	O/K/F-M
		Třinecko (TŘ)**	

* název oblasti SVRS uveden, pokud se liší od názvu zóny či aglomerace

** území obcí s rozšířenou působností Jablunkov (8110) a Třinec (8121)

+ členění od října 2013, kdy bylo zrušeno rozdělení O/K/F-M na O/K/F-M bez Třinecka a Třinecko

++ členění pro PM₁₀ platné od října 2016, kdy došlo k rozdělení zóny Střední Morava

Tab. VI.2 Pravidla pro vyhlášení a odvolávání smogových situací a regulací (varování)

Škodlivina	Prahová hodnota			Délka překročení	Počet stanic*	Doplňující podmínka
	Zkratka	$\mu\text{g.m}^{-3}$	Interval			
Vyhlášení smogové situace						
PM₁₀	IPH	100	12 h	1 h	50 % (2 stanice, jsou-li právě 2)	Na základě vyhodnocení předpovědi meteorologických podmínek a imisní situace se během následujících 24 hodin nepředpokládá pokles koncentrace pod informativní prahovou hodnotu.
NO₂		200	1 h	3 h	1 stanice	
SO₂		250				
O₃		180	1 h			---
Vyhlášení regulace						
PM₁₀	RPH	150	12 h	1 h	50 % (2 stanice, jsou-li právě 2)	Na základě vyhodnocení předpovědi meteorologických podmínek a imisní situace se během následujících 24 hodin nepředpokládá pokles koncentrace pod regulační prahovou hodnotu.
NO₂		400	1 h	3 h		
SO₂		500				
Vyhlášení varování						
O₃	VPH	240	1 h	1 h	1 stanice	---
NO₂	RPH	400		3 h		
SO₂	RPH	500				
Odvolání						
Smogová situace je ukončená a regulace nebo varování se odvolá, pokud na žádné měřicí lokalitě reprezentativní pro úroveň znečištění v oblasti minimálně 100 km ² není naměřená koncentrace znečišťujících látek vyšší než příslušná prahová hodnota, přičemž tento stav trvá nepřetržitě alespoň 12 hodin a na základě meteorologické předpovědi není v průběhu následujících 24 hodin očekáváno opětovné překročení informativní, regulační nebo varovné prahové hodnoty.						
Časový interval 12 hodin se zkracuje až na 3 hodiny v případě, že meteorologické podmínky nelze označit jako podmiňující smogovou situaci a podle meteorologické předpovědi je v průběhu následujících 24 hodin téměř vyloučeno opětovné překročení informativní, regulační nebo varovné hodnoty.						

* Stanice musí být reprezentativní pro úroveň znečištění v oblasti minimálně 100 km².

Pozn.: **IPH** označuje informativní, **RPH** regulační a **VPH** varovnou prahovou hodnotu. Požadavky na počty stanic se vztahují na reprezentativní stanice pro danou oblast SVRS.